

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
НАВЧАЛЬНО НАУКОВИЙ ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ
Кафедра державно-правових і гуманітарних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
гуманітарного інституту

Сергій ГУБАРЄВ

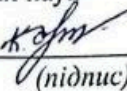
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ ЮРИДИЧНОГО ПРОЦЕСУ

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти (доктор філософії)

галузь знань	08 Право <i>(шифр і назва галузі знань)</i>
спеціальність: (спеціалізація):	081 Право <i>(код і назва спеціальності (або спеціалізації))</i>
освітня програма	«Право» <i>(назва освітньої програми)</i>
форма навчання	денна <i>(денна / заочна)</i>

Київ – 2025 рік

РОЗРОБНИК силябусу кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри державно-правових і гуманітарних наук

(підпис) Кіра ГОРЕЛКІНА

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри державно-правових і гуманітарних наук

Протокол № 2 від 04.09.2025

Завідувач кафедри

(підпис) Зореслава ЗАХОЖАЙ

Гарант освітньо-наукової програми

доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри державно-правових і гуманітарних наук

(підпис) Катерина БОРТНЯК

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
1. Назва навчальної дисципліни, код в ОПП	Загальна теорія юридичного процесу, ВК 14
2. Статус навчальної дисципліни	Вибіркова
3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	2 рік, 4 семестр
4. Обсяг навчальної дисципліни (кількість кредитів, загальна кількість годин (аудиторних за видами занять, самостійної роботи здобувача вищої освіти)	Денна форма навчання 4 кредити, загальна кількість годин 120 (лекцій 16 год, семінарських занять 16 год., самостійна робота 88 год.)
5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	Залік
6. Інформація про консультації	За графіком проведення консультацій викладачами кафедри
7. Мова викладання	українська
8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача (науковий ступінь, вчене звання, посада)	Горелкіна Кіра Георгіївна, кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри державно-правових і гуманітарних наук
9. Контактна інформація викладача	horelkina.kira@tnu.edu.ua
10. Посилання на силабус на веб-сайті Університету	https://tnu.edu.ua/
2. Опис навчальної дисципліни	
Анотація дисципліни	Навчальна дисципліна “Загальна теорія юридичного процесу” є важливим компонентом підготовки здобувачів вищої освіти третього рівня. Дисципліна забезпечує глибоке та всебічне засвоєння аспірантами знань про загальну теорію юридичного процесу.
Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни	<i>Метою</i> вивчення дисципліни є виявлення змісту та особливостей юридичного процесу; визначення місця процесуального права в національній системі права і у діяльності Міністерства внутрішніх справ України. Завданнями дисципліни “Загальна теорія юридичного процесу” є дослідження генезу юридичного процесу; визначення теоретико-методологічних засад юридичного процесу; встановлення ролі і місця процесуального права в національній системі права; характеристика проблемних питань юридичного процесу у діяльності Міністерства внутрішніх справ України.
Формат проведення дисципліни	Очний

3. Структура та зміст навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	Усього	У тому числі		
		л	с	ср
1	2	3	4	5
<i>Тема 1. Генеза юридичного процесу</i>	30	4	4	22
<i>Тема 2. Теоретико-методологічні засади юридичного процесу.</i>	30	4	4	22
<i>Тема 3. Роль і місце процесуального права в національній системі права</i>	30	4	4	22
<i>Тема 4. Юридичний процес у діяльності Міністерства внутрішніх справ України</i>	30	4	4	22
Форма контролю:	<i>Залік</i>			
Усього годин	120	16	16	88

Тема 1. Генеза юридичного процесу

Виникнення і розвиток процесуальних норм у Стародавньому світі. Процесуалізація права в епоху Середньовіччя. Формування процесуальних галузей у Новий і Новітній час.

Тема 2. Теоретико-методологічні засади юридичного процесу.

Поняття, зміст та ознаки юридичного процесу. Принципи юридичного процесу. Форми (класифікація) юридичного процесу. Поняття процесуального права та його співвідношення з юридичним процесом. Процесуальні галузі права: поняття, ознаки, місце в системі права. Єдність і диференціація процесуальних галузей права. Джерела процесуального права.

Тема 3. Роль і місце процесуального права в національній системі права

Основні ознаки юридичного процесу як комплексної системи. Основні різновиди юридичного процесу. Процесуальна форма як специфічна наукова конструкція. Поняття процесуального виробництва і його склад. Процесуальні правовідносини і їх основні елементи. Процесуальне доведення. Предмет, способи збирання і закріплення доказів. Процесуальні документи, їх функції, зміст і основні види. Поняття і основні різновиди стадій юридичного процесу.

Тема 4. Юридичний процес у діяльності Міністерства внутрішніх справ України

Особливості установчого процесу в діяльності МВС України. Місце правотворчого процесу в діяльності МВС України. Процес правозастосування в діяльності МВС. Роль контрольно-наглядового процесу в діяльності МВС України.

4. Організація самостійної роботи

4.1. Підготовка до семінарських занять.

Здобувачі вищої освіти відповідно до визначеного плану семінарських занять готують теоретичний матеріал, користуючись зазначеними джерелами основної та додаткової літератури. Формування теоретичних навичок здійснюється шляхом виконання кейсів та обговорення їх вирішення на заняттях.

4.2. Матеріали для самоконтролю. Матеріали кейсів з умовами завдань визначаються викладачем.

4.3. Індивідуальні завдання.

Підготувати реферативні доповіді на теми:

1. Виникнення і розвиток процесуальних норм у Стародавньому світі
2. Поняття, зміст та ознаки юридичного процесу
3. Поняття процесуального права та його співвідношення з юридичним процесом
4. Особливості установчого процесу в діяльності МВС України

4.4. Перелік питань для підготовки до підсумкового контролю:

1. Виникнення і розвиток процесуальних норм у Стародавньому світі.
2. Процесуалізація права в епоху Середньовіччя.
3. Формування процесуальних галузей у Новий і Новітній час.
4. Поняття, зміст та ознаки юридичного процесу.
5. Принципи юридичного процесу.
6. Форми (класифікація) юридичного процесу.
7. Поняття процесуального права та його співвідношення з юридичним процесом.
8. Процесуальні галузі права: поняття, ознаки, місце в системі права.
9. Єдність і диференціація процесуальних галузей права.
10. Джерела процесуального права.
11. Особливості установчого процесу в діяльності МВС України.
12. Місце правотворчого процесу в діяльності МВС України.
13. Процес правозастосування в діяльності МВС.
14. Роль контрольно-наглядового процесу в діяльності МВС України.
15. Соціалістична законність - визначальний об'єкт і початковий чинник юридичного процесу.
16. Основні ознаки юридичного процесу як комплексної системи.
17. Основні різновиди юридичного процесу.
18. Процесуальна форма як специфічна наукова конструкція.
19. Поняття процесуального виробництва і його склад.
20. Процесуальні правовідносини і їх основні елементи.
21. Процесуальне доведення. Предмет, способи збирання і закріплення доказів.
22. Процесуальні документи, їх функції, зміст і основні види.
23. Поняття і основні різновиди стадій юридичного процесу.
24. Призначення, зміст і склад стадій логічної послідовності.
25. Стадії функціонального характеру, їх зміст і призначення в юридичному процесі.
26. Поняття процесуального режиму і його склад.
27. Основні структурні елементи процесуального режиму.
28. Природа і система процесуального права.
29. Норми процесуального права, їх особливості і структура.

5. Технічне та програмне забезпечення (обладнання)

Технічні засоби: пристрої збереження та обробки інформації (ПК, ноутбук, планшет, тощо).

Програмне забезпечення: Microsoft Windows (Word, Excel, PowerPoint).

Інформаційно-комунікаційні технології на платформі Google for Education

6. Політика дисципліни

Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі).

Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у Таврійському національному університеті імені В. І. Вернадського.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту. Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка поштової скриньки та відвідування курсу навчальної дисципліни у Google Classroom. Протягом самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Верховенство права та правосуддя в Україні», розміщеним на платформі Google for Education. Усі письмові запитання до викладача стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

Політика щодо перескладання

Після здійснення вибору даної дисципліни, вона стає обов'язковою для вивчення та включається до індивідуального навчального плану здобувача.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу викладача за наявності поважних причин.

Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно - в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з підсумковим оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у порядку, встановленому положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю з екзамену чи заліку ТНУ ім. В.І. Вернадського.

Критерії оцінювання роботи на семінарі (Табл.3)

Таблиця 3

Критерій	Бали
Активна участь у дискусії, аргументовані відповіді	1
Аналіз наукових джерел та нормативно-правових актів	1
Виконання практичного або аналітичного завдання	2
Обґрунтованість висновків, науковий рівень відповіді	1
Разом за одне заняття	5

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	зараховано	A	відмінне виконання
80-89	зараховано	B	вище середнього рівня
75-79	зараховано	C	загалом хороша робота
66-74	зараховано	D	непогано
60-65	зараховано	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
30-59	не зараховано	FX	необхідне перескладання
0-29	не зараховано	F	необхідне повторне вивчення курсу

8. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

Конституція України від 28 черв. 1996 р. (зі змінами та доповненнями станом на 2025 рік). *Офіційний вебпортал парламенту України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

Положення про Міністерство внутрішніх справ України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовт. 2015 р. № 878 (зі змінами станом на 2025 рік). *Офіційний вебпортал парламенту України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-п>

Про Дисциплінарний статут Національної поліції України : Закон України від 15 берез. 2018 р. № 2337-VIII (зі змінами станом на 2025 рік). *Офіційний вебпортал парламенту України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19>

Про Національну поліцію : Закон України від 2 лип. 2015 р. № 580-VIII (зі змінами станом на 2025 рік). *Офіційний вебпортал парламенту України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17 берез. 2011 р. № 3166-VI (зі змінами станом на 2025 рік). *Офіційний вебпортал парламенту України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>

Теорія держави і права : підручник / [О. В. Петришин, С. П. Погребняк, В. С. Смородинський та ін.] ; за ред. О. В. Петришина. Харків : Право, 2023. 368 с.

Додаткова література

Горелова В. Ю., Горелкіна К. Г. Автентичність як критерій допустимості електронних доказів у кримінальному процесі: компаративний аналіз та напрями удосконалення. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: юридичні науки.* 2025. Т. 36 (75).№4. С.130-135 DOI <https://doi.org/10.32782/TNU-2707-0581/2025.4/21>

Горелова В. Ю., Горелкіна К. Г. Корупція в кримінальному процесі : деформація правосуддя та шляхи відновлення довіри. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: юридичні науки.* 2025. Т. 36 (75).№2. С.138-145 DOI <https://doi.org/10.32782/TNU-2707-0581/2025.2/19>

Луценко Ю. В. Політика держави у сфері боротьби зі злочинністю в Україні. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: юридичні науки.* 2024. Т. 35 (74), № 4. С. 86–93. DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2707-0581/2024.4/15>.

Луценко Ю. В. Проблеми протидії злочинності в сучасних умовах. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: юридичні науки.* 2025. Т. 36 (75), № 4. С. 117–123. DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2707-0581/2025.4/19>.

Луценко Ю. В. Протидія злочинності у світлі міжнародного правопорядку. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: юридичні науки.* 2023. Т. 34 (73), № 5. С. 60–64. DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2707-0581/2023.5/11>.

Луценко Ю. В. Протидія організований злочинності: національний та іноземний досвід. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: юридичні науки*. 2024. Т. 35 (74), № 2. С. 75–81. DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2707-0581/2024.2/12>.

Луценко Ю. В., Денисенко М. М. Протидія злочинності в умовах воєнного стану: теоретико-правові проблеми. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2022. Вип. 3(44). С. 70–75. DOI: <https://doi.org/10.32782/pyuv.v3.2022.16>.

Луценко Ю. В., Тарасюк А. В. Актуальні питання удосконалення окремих положень кримінального та кримінального процесуального законодавства України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 1. С. 388–391. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-1/93>.

Gorelkina K., Pyliavets R., Biliuha A., Aliiev R., Bondar V. Combating the financing of terrorism in the conditions of military aggression on the territory of Ukraine. *Cuestiones Políticas*. 2023. Vol. 41, № 79. DOI: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4179.33>.

Lutsenko Yuriy V., Kharytonov Sergiy O. Countering Organized Crime in the European Context. *Theory and practice of jurisprudence*. 2024. № 1 (25). P. 141–152. DOI: [https://doi.org/10.21564/2225-6555.2024.1\(25\).301243](https://doi.org/10.21564/2225-6555.2024.1(25).301243).

Maistrenko M., Gorelkina K., Buzhdyhanchuk Y. International and national mechanisms for the protection of the rights of victims of armed conflict in eastern Ukraine. *Novum Jus*. 2021. Vol. 15, spec. ed. P. 17–41. DOI: <https://doi.org/10.14718/NovumJus.2021.15.E.2>.

Makarov M., Gorelkina K., Ierusalymov I. The Institution Of Appeal As A Guarantee Of Compliance With The Rights Of The Person In The Criminal Process. *Baltic Journal of Law & Politics*. 2023. Vol. 16, № 3. P. 493–505. DOI: <https://doi.org/10.2478/bjlp-2023-0000036>.

Інформаційні ресурси:

Національне агентство з питань запобігання корупції <https://nazk.gov.ua/uk/>

Національне антикорупційне бюро України <https://nabu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал «Судова влада України» <http://www.court.gov.ua>

Офіційний сайт Верховного Суду <http://www.scourt.gov.ua>

Офіційний сайт Верховної Ради України. <http://www.rada.gov.ua>

Офіційний сайт Генеральної прокуратури України <http://www.gp.gov.ua>

Офіційний сайт Кабінету Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний сайт Президента України <http://www.president.gov.ua>

Єдиний вебпортал органів виконавчої влади України: <https://www.kmu.gov.ua>

Офіційний вебсайт Конституційного Суду України: <http://www.ccu.gov.ua>

Єдиний державний реєстр судових рішень <http://reyestr.court.gov.ua>

Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського <http://www.nbu.gov.ua>